

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МУЗИЧНОГО ВИКОНАВСТВА

Музична педагогіка вищої школи

Освітній ступінь	Магістр	<table border="1"><tr><td>Курс</td><td>2</td></tr><tr><td>Семестр</td><td>3</td></tr></table>	Курс	2	Семестр	3						
Курс	2											
Семестр	3											
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво											
Освітньо-наукова програма	Музична режисура											
Статус	Обов'язковий компонент	<table border="1"><tr><td>ECTS</td><td>3</td></tr><tr><td>Годин</td><td>90</td></tr><tr><td>Лекції</td><td>24</td></tr><tr><td>Семінари</td><td>4</td></tr><tr><td>Самостійна робота</td><td>62</td></tr></table>	ECTS	3	Годин	90	Лекції	24	Семінари	4	Самостійна робота	62
ECTS	3											
Годин	90											
Лекції	24											
Семінари	4											
Самостійна робота	62											
Семестровий контроль	атестаційний іспит											

Інформація про викладача

ПІБ	Юник Дмитро Григорович, професор, професор кафедри теорії та історії музичного виконавства, доктор педагогічних наук,
Профіль викладача	https://scholar.google.com/citations?user=u7pPS28AAAAJ&hl=ru https://orcid.org/0000-0003-2930-238X WoS Researcher ID: X-4477-2019
e-mail	d.yunyk@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Навчальний курс «Музична педагогіка вищої освіти» є обов'язковим компонентом другого освітньо-наукового рівня вищої музичної освіти України та розроблений спеціально для студентів НМАУ ім. П. І. Чайковського з урахуванням художньо-творчої специфіки закладу. Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія та теорія формування знань, умінь і навичок у майбутніх фахівців музичного мистецтва, які передбачають активізацію міждисциплінарних зв'язків багатьох освітніх та загальнохудожніх компонентів, серед яких: спеціальність; загальна педагогіка; психологія творчості; етика; естетика; історія художньої та музичної культури тощо. Метою вивчення навчальної дисципліни «Музична педагогіка вищої школи» є підготовка студентів до педагогічної діяльності у музичних навчальних закладах.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розгляд етапів становлення музичної педагогіки вищої школи в країнах Європи, Азії, Америки та Африки;

- висвітлення дидактичних положень щодо розвитку професійних якостей майбутніх фахівців музичної спрямованості у вищій школі;
- розкриття змісту, структури та специфіки формування педагогічної майстерності у майбутніх фахівців вищих музичних навчальних закладів;
- розгляд специфіки вдосконалення лідерських якостей у майбутніх педагогічних фахівців вищих музичних навчальних закладів;
- окреслення межі педагогічного конфлікту і висвітлення методики його врегулювання;
- здійснення аналізу нормативно-концептуальних засад забезпечення якості підготовки фахівців у вищих музичних навчальних закладах.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми навчальної дисципліни «Музична педагогіка вищої школи» студенти повинні знати:

- зміст етапів становлення музичної педагогіки вищої школи в країнах Європи, Азії, Америки та Африки;
- музичну дидактику вищої школи;
- методику формування педагогічної майстерності у майбутніх фахівців вищих музичних навчальних закладів;
- лідерські якості майбутніх педагогічних фахівців і специфіку їх удосконалення у вищих музичних навчальних закладах;
- методологію педагогічного конфлікту;
- нормативно-концептуальні засади забезпечення якості підготовки фахівців у вищих музичних навчальних закладах тощо.

По завершенні вивчення дисципліни «Музична педагогіка вищої школи» студенти повинні вміти:

- створювати умови для досягнення мети в навчальному процесі;
- спрямовувати вольові зусилля майбутніх фахівців на швидке і якісне запам'ятовування музичної інформації завдяки застосуванню відповідних властивостей уваги і використанню індивідуальних особливостей роботи їх короткострокової пам'яті;
- уникати зайвої емоційної напруги організму в навчальному процесі корекцією міри збудження;
- демонструвати високу надійність відтворення інформації у звичних та емоціогенних умовах педагогічної діяльності;
- проявляти високий рівень артистизму під час прилюдного відтворення інформації;
- врегульовувати педагогічні конфлікти тощо.

Структура курсу. Виходячи з основних завдань курсу, в його побудові поєднуються лекційна та семінарська форми роботи. Наприкінці курсу студенти складають державний іспит.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, Zoom.

ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ, ПРЕДМЕТНІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції в галузі сценічного мистецтва.
2. Здатність до комплексного оперування специфічною системою виразних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими, монтажно-композиційними, сценарно-драматургічними тощо) при створенні та виробництві сценічного твору.
3. Здатність до публічної презентації результатів творчої (інтелектуальної) діяльності з метою популяризації українського й світового сценічного мистецтва.

4. Здатність до розуміння та комплексного оцінювання фундаментальних засад культурно-мистецьких процесів.
5. Здатність до ефективної комунікації у творчому колективі під час організації, реалізації та презентації сценічного твору.
6. Здатність брати участь у фахових дискусіях із питань історії сценічного мистецтва, актуального стану та тенденцій його розвитку.
7. Здатність до організації сценічних проєктів, фестивалів та мистецьких заходів.
8. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід різноманітними шляхами й засобами.
9. Вміння застосовувати знання з педагогіки у навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти.
10. Вміння планувати та здійснювати наукові дослідження, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі сформованої системи знань, уявлень, інтересів.
2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Здатність оперувати новітніми інформаційними та цифровими технологіями у галузі культури і мистецтва.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.
8. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
9. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Володіти професійними навичками зі створення продуктів сценічного мистецтва.
2. Відтворювати власну художню концепцію в творах сценічного мистецтва.
3. Здійснювати аналіз стилів та напрямів у мистецтві.
4. Вести фахову дискусію іноземною мовою.
5. Застосовувати інформаційні технології у професійній діяльності.
6. Виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання в процесі реалізації сценічного твору.
7. Оперувати системою виражальних засобів (пластично-зображальних, звукових, акторсько-виконавських, монтажно-композиційних, сценарно-драматургічних) при створенні та реалізації сценічного твору.
8. Аналізувати художній твір із метою його сценічної інтерпретації.
9. Обирати художні засоби, необхідні для реалізації задуму сценічного твору (проєкту).
10. Володіти термінологією сценічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
11. Здійснювати педагогічну діяльність у сфері сценічного мистецтва.
12. Планувати та здійснювати наукові дослідження у сфері культури та мистецтва, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

Перелік тем

Змістовий модуль 1.

Розділ 1. Музична педагогіка вищої школи як галузь гуманітарної освіти.

Тема 1.1 Становлення вищої музичної освіти в країнах Європи, Азії, Америки та Африки

Тема 1.2 Становлення вищої музичної освіти в Україні

Розділ 2. Музична дидактика вищої школи.

Тема 2.1 Мотивація як спонукальний фактор розвитку фахової майстерності у студентів музичної спрямованості

Тема 2.2 Вольові зусилля студентів як стан внутрішньої психічної напруги на шляху до мети

Тема 2.3 Увага як психічний процес управління навчальною діяльністю студентів

Семинар 1. Технологія вибору об'єктів уваги у навчальній діяльності студентів вищих музичних закладів освіти. Інтенсивність уваги студентів вищих музичних закладів освіти і специфіка її корекції у навчальному процесі.

Тема 2.4 Інноваційні технології запам'ятовування музичної інформації

Семинар 2. Закономірності роботи короткострокової пам'яті студентів вищих музичних закладів освіти у навчальній діяльності. Складність завдань і суб'єктивність оцінки ймовірності успіху.

Тема 2.5 Емоційність і успішність педагогічної діяльності.

Модульна контрольна робота.

Змістовий модуль 2.

Розділ 3. Педагогічні стилі фахівців вищих музичних навчальних закладів.

Тема 3.1 Лідерство як чинник професійної діяльності педагогічних фахівців вищих музичних навчальних закладів

Тема 3.2 Різновиди педагогічних стилів фахівців вищих музичних навчальних закладів та специфіка їх застосування.

Розділ 4. Педагогічна конфліктологія.

Тема 4.1 Педагогічні конфлікти та їх види

Семинар 3. Уникнення педагогічного конфлікту. Явні і уявні мотиви педагогічного конфлікту. Конфліктогени педагогічного конфлікту і специфіка їх впливу на успішність діяльності. "Баланс сил" і його вплив на розгортання педагогічного конфлікту.

Тема 4.2 Прогнозування педагогічних конфліктів та методика їх врегулювання.

Семинар 4. Прогнозування дії конфліктогенів як один із методів управління процесом перебігу педагогічних конфліктів. Переспрямовування функцій педагогічних конфліктів. Способи врегулювання педагогічних конфліктів. Роль лідера у врегулюванні педагогічних конфліктів.

Розділ 5. Педагогічна майстерність фахівців вищих музичних навчальних закладів.

Тема 5.1 Педагогічний брендинг та специфіка його створення у вищих музичних навчальних закладах

Тема 5.2 Педагогічний артистизм фахівців вищих музичних навчальних закладів

Розділ 6. Нормативно-методологічні засади забезпечення якості підготовки фахівців у вищих музичних навчальних закладах.

Тема 6.1 Нормативні документи забезпечення якості підготовки фахівців у вищих музичних навчальних закладах

Тема 6.2 Методологічні засади забезпечення якості підготовки фахівців у вищих музичних навчальних закладах

Модульна контрольна робота.

Державний іспит.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, доповіді з презентацією, письмові роботи.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота																	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2									100	100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	КР	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	Т14	Т15	КР		
3	3	3	3	4	4	5	25	3	3	3	3	3	3	3	4	25		

Загальна сума балів = Бали за поточне тестування та самостійну роботу + бали за підсумковий тест (екзамен) / 2,
де «2» – коефіцієнт

T1. Становлення вищої музичної освіти в країнах Європи, Азії, Америки та Африки.

T2. Становлення вищої музичної освіти в Україні.

T3. Мотивація як спонукальний фактор розвитку фахової майстерності у студентів музичної спрямованості

T4. Вольові зусилля студентів як стан внутрішньої психічної напруги на шляху до досягнення мети

T5. Увага як психічний процес управління навчальною діяльністю студентів

T6. Інноваційні технології запам'ятовування музичної інформації

T7. Емоційність і успішність педагогічної діяльності

T8. Лідерство як чинник професійної діяльності педагогічних фахівців вищих музичних навчальних закладів

T9. Різновиди педагогічних стилів фахівців вищих музичних навчальних закладів та специфіка їх застосування

T10. Педагогічні конфлікти та їх види

T11. Прогнозування педагогічних конфліктів та методика їх врегулювання

T12. Педагогічний брендинг та специфіка його створення у вищих музичних навчальних закладах

T13. Педагогічний артистизм фахівців вищих музичних навчальних закладів

T14. Нормативні документи забезпечення якості підготовки фахівців у вищих музичних навчальних закладах

T15. Концептуальні засади забезпечення якості підготовки фахівців у вищих музичних навчальних закладах

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка **«відмінно»**: студент володіє глибокими і міцними знаннями музичної дидактики, може визначати етапи становлення та розвитку музичної педагогіки вищої школи в Україні та світі, здатний самостійно встановлювати доцільність застосування педагогічних стилів, спроможний робити аргументовані висновки щодо педагогічної комунікації.

Оцінка **«добре»**: студент логічно відтворює навчальний матеріал з допущенням погрешностей в змісті музичної дидактики, володіє інформацією щодо етапів становлення музичної педагогіки вищої школи в Україні та світі, здатний самостійно встановлювати доцільність застосування педагогічних стилів, спроможний робити аргументовані висновки щодо педагогічної комунікації.

Оцінка **«задовільно»**: студент погано розуміє зміст положень музичної дидактики, не може окреслити головні етапи становлення музичної педагогіки вищої школи в Україні та світі, але здатний самостійно встановлювати доцільність застосування педагогічних стилів, спроможний робити аргументовані висновки щодо педагогічної комунікації.

Оцінка **«незадовільно»**: студент не розуміє зміст положень музичної дидактики, не може окреслити головні етапи становлення музичної педагогіки вищої школи в Україні та світі, не здатний самостійно встановлювати доцільність застосування педагогічних стилів, не спроможний робити аргументовані висновки щодо педагогічної комунікації.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

(Бібліотека НАМУ ім. П. І. Чайковського)

1. Шульгіна В. Д. Українська музична педагогіка : підруч. Київ: ДАКККіМ, 2005. 272 с. **(2 екземпляри)**.

2. Юник Д. Г. Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування: монографія. Київ: ДАКККіМ, 2009. 338, [2] с. **(5 екземплярів)**.

3. Юник Д. Г. Психологічні механізми сприймання авторського нотного тексту музичного твору виконавцями-інтерпретаторами // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського, 2018. № 123. С. 17-29. **(3 екземпляри)**.

**(Кафедра теорії та методики музичного виконавства
НАМУ ім. П. І. Чайковського)**

4. Юник Д. Г. Емоційна оцінка результативності діяльності як регулятор надійності гри музикантів-інструменталістів // Наука і сучасність: зб. наук. праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. Том 52. С. 110-121. **(2 екземпляри)**.

5. Юник Д. Г. Завадостійкість як гарант надійної сценічної діяльності музикантів-виконавців // зб. наук. праць Бердянського держ. пед. ун-ту. Бердянськ: БДПУ, 2008. № 4.

С. 262-270. **(2 екземпляри).**

6. Юник Д. Г. Запам'ятовування музичної інформації як засіб розвитку виконавської майстерності студентів-інструменталістів // Наука і сучасність: зб. наук. праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2000. Вип. 2. Ч. 1. С. 177–182. **(2 екземпляри).**

7. Юник Д. Г. Підготовленість як основа формування інструментально-виконавської надійності музикантів // Вища школа. 2007. № 3. С. 50-52. **(2 екземпляри).**

8. Modern problems of art education and upbringing: history, theory, experience : – Adorf: Lambert Academic Publishing, 2018. – 247, [3] p. **(2 екземпляри).**

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

9. D. Yunyk. Memory of Subjects of Communication: The Structural and Functional Components // Journal of History Culture and Art Research, 2018. No. 7. Pp. 469-479 (Web of Science Core Collection). Journal of History Culture and Art Research ISSN 2147-0626 Ідентифікатор статті (DOI): <http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v7i3.1707>

Список літератури

1. Авазашвілі М. Д. Проблема підготовки педагогічних кадрів в умовах музичного ВНЗ : автореф. дисс. ... докт. педагогічних наук та мистецтвознавства : 13.00.01 Загальна педагогіка, 17.00.02 Музичне мистецтво. Тбіліси, 1989. 52 с.

2. Академія музичної еліти України. Історія та сучасність. / Ред.: В. І. Рожок та ін. Київ: Музична Україна, 2004. 560 с.

3. Балабанова Л. В., К. В. Савельєва. Конфліктологія: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2009. 280 с.

4. Бочкарьов Л. Психологічні механізми музичного хвилювання: дисс. д-ра психол. наук : 19.00.01 Загальна психологія. Київ, 1989. 433 с.

5. Генковська В. М. Особливості саморегуляції як форми психічної стійкості у стресових ситуаціях: дисс. ... канд. психол. наук : 19.00.01 Загальна психологія. Київ, 1990. 149 с.

6. Герсамія І. Проблеми психології творчості співака: дисс. ... д-ра мистецтвознавства, психол. наук : 17.00.02 Музичне мистецтво, 19.00.01 Загальна психологія. Тбіліси, 1988. 260 с.

7. Гребенюк Н.Є. Вокально-виконавська творчість: дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, 2000. 370 с.

8. Євтушенко Д., Михайлов-Сидоров М. Питання вокальної педагогіки (історія, теорія, практика). Київ: Мистецтво, 1963. 338 с.

9. Єргієв І. Д. Артистичний універсум музиканта-інструменталіста кінця ХХ – початку ХХІ століття : дис. ... докт. мистецтвознавства : 17.00.03. Кіномистецтво. Одеса, 2016. 455 с.

10. Калашнікова С. А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства : монографія. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. 390 с.

11. Кіквадзе С.С. Вокальне виконавство як творчий процес: автореф. дисс. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.02 Музичне мистецтво. Тбіліси, 1987. 24 с.

12. Козир А. В. Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти : монографія. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. 378 с.

13. Конфліктний діалог / Ред. Киселева А. А. Харків: Гуманітарний Центр. 2010. 416 с.

14. Отич О. Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання: теоретичний і методичний аспект : монографія. Чернівці: Земна Буковина, 2007. 751 с.
15. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва: Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ: Освіта України, 2008. 274 с.
16. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамушенко, І. Ф. Кривонос та ін. За ред. І. А. Зязюна. 2-ге вид., допов. і переробл. Київ: Вища школа, 2004. 422 с.
17. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання : навч.-метод. посіб.. Київ: ІЗМН, 1997. 248 с.
18. Шульгіна В. Д. Українська музична педагогіка : підруч.. Київ: ДАКККиМ, 2005. 272 с.
19. Юник Д. Г. Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування: монографія. Київ: ДАКККиМ, 2009. 338 с.
20. Юник Д. Г. Емоційна оцінка результативності діяльності як регулятор надійності гри музикантів-інструменталістів // Наука і сучасність: зб. наук. праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. Том 52. С. 110-121.
21. Юник Д. Г. Завадостійкість як гарант надійної сценічної діяльності музикантів-виконавців / Д. Г. Юник // зб. наук. праць Бердянського держ. пед. ун-ту. Бердянськ: БДПУ, 2008. № 4. С. 262-270.
22. Юник Д. Г. Запам'ятовування музичної інформації як засіб розвитку виконавської майстерності студентів-інструменталістів // Наука і сучасність: зб. наук. праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2000. Вип. 2. Ч. 1. С. 177-182.
23. Юник Д. Г. Підготовленість як основа формування інструментально-виконавської надійності музикантів // Вища школа. 2007. № 3. С. 50-52.
24. Юник І. Д. Імідж та репутація як складники бренду педагога закладу вищої освіти // Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Миколаїв, 2020. №1(68). С. 309–313.
25. Юник І. Д. Бренд науково-педагогічного працівника вишу: монографія. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2022. 608 с
26. Buck R. Motivation, emotion and cognition : A developmentalinteractionist view / Strongman K. T. (ed.) International review of studies on emotion. V. 1. Chichester : Wiley, 1991. 471 p.
27. Chen C.-F., Chen C.-T. The effect of higher education brand images on satisfaction and lifetime value from students' viewpoint. *Anthropologist*. 2014. Vol. 17, No. 1. P. 137–145.
28. Dracinschi M. C. Values and beliefs in social and emotional education. *IJGE: International Journal of Global Education*. 2012. Vol. 1(3). Pp. 36–44.
29. Frijda N. H. *The emotions*. Cambridge, 1986. 256 p.
30. Shafir T., Taylor S. F., Atkinson A. P., Langenecker S. A., Zubieta, J. Emotion regulation through execution, observation, and imagery of emotional movements. *Brain Cogn.* 2013. Vol. 82. P. 219–227. <https://doi.org/10.1016/j.bandc.2013.03.001>
31. Shafir T., Tsachor R. P., Welch, K. B. Emotion regulation through movement: unique sets of movement characteristics are associated with and enhance basic emotions. *Front. Psychol.* 2016. Vol. 6. P. 2030. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.02030>
32. Tsachor R. P., Shafir T. A. Somatic Movement Approach to Fostering Emotional Resiliency through Laban Movement Analysis. *Front. Hum. Neurosci.* 2017. Vol. 11. P. 1662-5161. <https://doi.org/10.3389/fnhum.2017.00410>.
33. Watson J. B., Rayner. R. Conditioned emotional reactions. *Journal of Experimental Psychology*. 1920. Vol. 3, No. 1. P. 1–14.